

Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο

Ενότητα 1: Η εγκληματολογία (ορισμοί, σχολές, διακρίσεις)

Αγγελική Πιτσελά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Εγκληματολογίας-
Σωφρονιστικής
Σχολή Νομικής ΑΠΘ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Ορισμοί εγκληματολογίας.
2. Σχολές εγκληματολογίας.
  - i. Κλασική Σχολή.
  - ii. Θετική Σχολή.
  - iii. Σχολή της αλληλεπίδρασης.
3. Διακρίσεις της εγκληματολογίας.

Σκοποί ενότητας

- Να κατανοηθούν οι βασικές έννοιες της εγκληματολογίας.
- Να παρουσιαστούν οι διάφορες σχολές της εγκληματολογίας.

Τι είναι η εγκληματολογία;

- Βασικές έννοιες της εγκληματολογίας: έγκλημα, δράστης εγκλήματος, θύμα εγκλήματος και έλεγχος του εγκλήματος.
  - Η εγκληματολογία ερευνά όχι μόνο το νομικό έγκλημα (άρθρο 14 ΠΚ) αλλά και την κοινωνικά αποκλίνουσα συμπεριφορά.

Σχολές της εγκληματολογίας: Κλασική Σχολή

- Έμφαση στην ελευθερία βούλησης του ατόμου και στον ορθό λόγο.
- Οι άνθρωποι κατά κανόνα αναζητούν την ευχαρίστηση και αποφεύγουν την οδύνη.
  - Γι' αυτό οι απειλούμενες ποινές θα πρέπει να είναι τέτοιες ώστε να δρουν αποτρεπτικά, να συγκρατούν τους επίδοξους δράστες από την τέλεση εγκλημάτων.
- Το έγκλημα ως προϊόν στάθμισης κόστους-οφέλους.
- Ωφελιμιστική προσέγγιση.
- Στην περίπτωση των οικονομικών εγκλημάτων, μια τέτοια προσέγγιση φαίνεται εν μέρει να αποδίδει.

Σχολές της εγκληματολογίας:

Θετική Σχολή

- Έμφαση στην προσωπικότητα του εγκληματία, στο μέλλον και την επικινδυνότητά του.
- Αρχή της ευθύνης έναντι της κοινωνίας: ανεξαρτήτως καταλογισμού η ευθύνη.
- Εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων για τη μελέτη των βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών του δράστη, προκειμένου να προσδιοριστούν οι γενεσιουργοί παράγοντες της εγκληματικής συμπεριφοράς.

Σχολή της αλληλεπίδρασης

- Η εγκληματικότητα είναι ένα σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο.
- Η γένεση της εγκληματικότητας κατανοείται ως μια κοινωνική διαδικασία, ως διατάραξη της αλληλεπίδρασης δράστη, θύματος και κοινωνίας.
- Εστίαση του ενδιαφέροντος στη θέσπιση, περιεχόμενο και εφαρμογή των ποινικών νόμων.
- Έμφαση στη συμπεριφορά των ατόμων που καθορίζουν άλλους ως εγκληματίες.
- Θεώρημα της αυτοεκπληρούμενης προφητείας.

Μεταμοντέρνες θεωρίες

- ✓ Στηρίζονται σε τρεις διαφορετικές παραδοχές:
  - ✓ Η εγκληματική συμπεριφορά είναι προϊόν της ελεύθερης επιλογής του ατόμου.
  - ✓ Η εγκληματική συμπεριφορά βιώνεται από τον δράστη ως συμφέρουσα, επειδή προσφέρει ελκυστικά πράγματα, όπως κέρδος, συγκίνηση, δόξα.
  - ✓ Λόγω της ατομικής ευθύνης για την εγκληματική συμπεριφορά δεν είναι ενδεδειγμένα μέτρα κοινωνικής στήριξης για τους δράστες.

Διακρίσεις

- Γενική και ειδική εγκληματολογία.
- Προσέγγιση των πεδίων έρευνας και μελέτης υπό δύο οπτικές γωνίες:
  - Περιγραφή και ανάλυση ορισμένων περιοχών εγκληματικότητας, όπως τα οικονομικά εγκλήματα.
  - Μελέτη επιλεγμένων ομάδων του πληθυσμού, όπως οι εγκληματίες του λευκού κολάρου.

Επισημάνσεις

- Η εγκληματικότητα συνήθως συνδέεται με ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, κάποιες φορές περιθωριοποιημένες.
- Ωστόσο, οι δράστες των οικονομικών εγκλημάτων δεν εμπίπτουν σε αυτό το παραδοσιακό πρότυπο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**Σας ευχαριστώ πολύ για την
προσοχή σας.**

Αγγελική Πιτσελά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Εγκληματολογίας-
Σωφρονιστικής

Βιβλιογραφία

- Αγγελική Γ. Πιτσελά, Η εγκληματολογική προσέγγιση του οικονομικού εγκλήματος, εκδ. Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2010.

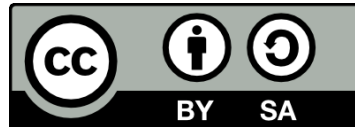
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, «Αγγελική Γ. Πιτσελά. Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο. Ενότητα 1. Η εγκληματολογία (ορισμοί, σχολές, διακρίσεις)». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS368/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

